

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

ל.

עין משפט
גזר מצוה

א [ש"ע] א"ח ס"י מט
 ס"ף ו':
 ב מ"י מ"י פ"ח מהל'
 טוולת מהל' א':
 ג מ"י פ"ח מהל'
 עירובין הל' יא סמג
 ע"ש א' ט"ש"ע א"ח ס"י
 ש"פ ס"ף ו':
 גזר דה ט"ש"ע י"ד ס"י
 ר"י ס"ף י"ט:
 גזר ד מ"י פ"ח מהל'
 עירובין הל' יא
 ט"ש"ע א"ח ס"י ש"פ ס"ף
 ח:

רבי ניסים גאון

ע"ג מלך הבשן פתחו ב"י,
 יצא מפני שאין הגוף ניוון
 כותי מן המת פתחו
 [במשפח], והמת פתחו ב"י
 טפחים. אמר רב נחמן בר
 יצחק סיני אמר ב"י היינו
 רב יוסף. ויבדלו ומילתא
 בטוף מסכת ברכות ובטוף
 מסכת הוריות, רב יוסף
 סיני, ורבה ערוך הרים.

רבינו חננאל

רבינו חננאל (המשך)
 מן המים וכן המלח. א"י
 יצא מפני שאין הגוף ניוון
 מהם. ר' לוי אמר שהן
 מין קלה. פ"י מים מי
 המבול, מלח מתכ סדרים.
 משנה בכלים פרק כ"ז
 בבדי עינים א"פ שאין
 להם שלש על שלש הרי
 אילו טפחים מדרס. מתני'
 הגורד מן המזון מותר
 במים ומלח. ואקטינו וכי
 כל מילי איקרו מזון
 כדמתני, והא רב ושמואל
 דאמרי תרווייהו אין
 מברכין בורא מיני מונות
 אלא על חמשת מינין
 הללו, חיתין ושעירין
 וכוסמין ושחילת שועל
 ושפון. ולא איתותבו
 דחד זימנא, נימא מיהא
 נמי תהי עלייהו תיובתא.
 ויזנא. ופרקינן לא תימא
 זינא אלא אימא מונא.
 אמר רב הונא (הונא)
 שבעה שלא אוכל ככר זו
 מערבין עליו זה, (ככר זו
 מערבין עליו בה) ככר זו
 עליו אין מערבין לו בה.
 ומקשינן עליו ומקמינן
 ליה רב הונא דאמר כר'
 אליעזר, דהניא ר' אליעזר
 אומר שבעה שלא אוכל
 זו מערבין לו בה, ככר
 זו עליו אין מערבין לו
 בה. ומי א"ר אליעזר
 הכי והתניא זה הכלל
 של שיהא אוכל נאסר עליו
 הדרס אין מערבין לו
 בה, אומר עצמו באוכל
 מערבין לו בה. ר' אליעזר
 אומר ככר זו עליו אסור,
 מערבין לו בה. ככר זו
 הקדש אין מערבין לו
 בה, לפי שאין מערבין
 בהקדשות. ופרקינן תרי
 תנאי אליבא דר' אליעזר.
 פייסא מערבין לניזיר
 בין ולישראל בתרומה.
 תנאי בית שמאי אר'
 מערבין לניזיר בין
 ולישראל בתרומה.
 וכן הילל אר' מערבין.
 אמר בית הילל לבית
 שמאי אי אתם מודים

לימא תהי תיובתא. ואם תאמר והא מאן דפליג ארז ושמואל
 לא פליג אלא באורז ודוחן וא"כ תקשה לכולהו ועוד תיקשי
 ליה מתניתין דליכא מצרכין (ברכות דף מ:). דיש כמה דברים דמצרכין
 עליו שהכל או צפ"ה וי"ל דדוקא לרז ושמואל פריך ללא חשיבי
 אורז ודוחן אף על גב דקצעי נמי
 סעודתא עלייהו א"כ סבירא ליה דכל
 מיילי לא מיקרו מזון אלא ה' מינין
 בלזב אכל מאן דפליג דפליג עליהו סבר
 שפיר דכל מיילי איקרו מזון אף ללא
 תקנו צורא מיני מזונות אלא הך
 דקצעי סעודתא עלייהו ואאורז ודוחן
 קצעי נמי: **ככר** זו ע"י אין
 מערבין לו בה. תימא לר"י אמאי
 נקט דהאי שבעה וצפ"ה נרז שבעה
 גופה או צנדר גופיה הוה מלי פלוגי
 דהיא דאסר עליה צפ"ה מערבין
 לו זה בהנאה אין מערבין לו זה
 ועוד דאמר לקמן (דף לז).
 ל"כ"ע אין מערבין אלא לדבר מנחה
 ומנחה לא ליהנות ניתנו משמע דליכא
 מנא דפליג והא רבי אליעזר דבסמוך
 דאמר ככר זו עליו דאין מערבין
 לו זה משום דאסור בהנאה אס
 כן סבר דמערבין לו לדבר הרשות
 או מנחה ליהנות ניתנו ונראה כרש"ס
 דמפרש דאין מערבין לו זה אפי'
 אמר קונס אכילת ככר זו עליו משום
 דקונס הוה כעין הקדש ואפי' לאחלופי
 צהקס אכל אמר שבעה אפילו
 אמר שבעה שלא אהנה ממנו וכו' וכו'
 דלא מיתלף צהקס מערבין לו זה
 דאין מערבין אלא לדבר מנחה ומנחה
 לא ליהנות ניתנו ונקט שבעה שלא
 אוכל דאפי' הכי צקונס אין מערבין
 לו זה וקשה לפירושו דכי פריך בסמוך
 לרז הונא ליפולג וליתני צדדיה
 לישני דהכי קאמר אכל אמר עליו נעשה
 כאומר ככר זו עליו הקדש שאין מערבין
 לו זה ולפי' הקונטרס ויתן דאין
 לו לתלות צהקדשות דאסרי לדדיה
 ולאחריני ויש לומר דלא מני לשני
 הכי משום דמסיים זה לפי שאין
 מערבין צהקדשות משמע דווקא
 צהקדשות אכל צקונמות מערבין:

אבל בגדי עשירים לעניים לא וכי תימא
 הכא לחומרא והכא לחומרא והתניא (א) רבי
 שמעון בן אלעזר אומר * מערבין לחולה
 ולזקן כדו מזוננו ולרעבתן בסעודה בינונית
 של כל אדם קשיא ומי אמר ר"ש בן אלעזר
 הכי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר עוג
 מלך הבשן פיתחו כמלואו (א) ואביי התם היכי
 ליעביד הדומי נהדמיה [ונפקיה] איבעיא
 ליה פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן
 אלעזר או לא ת"ש דאמר רבה בר בר חנה
 אמר רבי יוחנן עוג מלך הבשן = פיתחו
 בארבעה התם דאיכא פתחים קטנים טובא
 ואיכא חד דהוי ארבעה דודאי כי קא מרוח
 בההוא קא מרוח אמר רב חייא בר רב אשי
 אמר רב מערבין בבשר חי אמר רב שימי
 בר חייא מערבין בביצים חיות וכמה אמר
 רב נחמן בר יצחק (א) (אחת) סיני אמר: שתיים:
 ה' הנודר מן המזון מותר במים כו': (א) מלח
 ומים הוא דלא איקרי מזון אלא כל מילי
 איקרי מזון לימא תיהוי תיובתא דרב
 ושמואל דרב ושמואל דאמרי תרווייהו אין
 מברכין בורא מיני מזונות אלא על חמשת
 המינין בלבד (א) ולא אותביניה חדא זימנא
 לימא תיהוי תיובתיהו נמי מהא אמר רב
 הונא ה באומר כל הזן עלי מים ומלח הוא
 דלא זייני הא כל מילי זייני (א) והאמר רבה
 בר בר חנה כי הוה אזילנא בתריה דרבי
 יוחנן למיכל פירי דגינבור כי הוינן בי
 מאה הוה מנקטינן לכל חד וחד עשרה
 עשרה כי הוינן בי עשרה הוה מנקטינן
 לכל חד וחד מאה מאה וכל מאה מינייהו
 (לא) הוי מחזיק להו צנא בת תלתא סאוי
 והוה אכיל להו לכולהון ואמר שבעותא
 דלא טעים לי זינא אימא מזונא אמר רב
 הונא אמר רב שבעה שלא אוכל ככר
 זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין מערבין לו בה
 מערבין לו בה מאי לאו דאמר עליו לא דאמר זו הכי נמי מסתברא דקתני
 סיפא אימתי בזמן שאמר שבעה שלא אטעמנה אבל אמר עליו מאי הכי
 נמי דאין מערבין לו בה א"ה אדתני ככר זו הקדש אין מערבין לו בה * לפי
 שאין מערבין בהקדשות ליפולג וליתני בדידה במה דברים אמורים דאמר
 זו אבל אמר עליו אין מערבין לו בה אמר לך רב הונא אלא מאי כל היכא
 דאמר עליו מערבין קשיא רישא חסורי מיחסרה והכי קתני הנודר מן הככר
 מערבין לו בה ואפילו אמר עליו נעשה כאומר שבעה שלא אטעמנה מכל
 מקום קשיא לרב הונא הוא דאמר כרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר
 אומר שבעה שלא אוכל ככר זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין
 מערבין לו בה ומי אמר רבי אליעזר הכי והתניא זה הכלל אדם אוסר
 עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו
 בה רבי אליעזר אומר ככר זו עליו מערבין לו בה ככר זו
 הקדש אין מערבין לו בה לפי שאין מערבין לו בהקדשות תרי
 תנאי ואליבא דרבי אליעזר: מערבין לניזיר בין כו': מתני' דלא כב"ש
 דתניא ב"ש אומרים אין מערבין לניזיר בין ולישראל בתרומה ב"ה אומרים
 מערבין לניזיר בין ולישראל בתרומה אמרו להן ב"ה לב"ש אי אתם מודים
 שמערבין

ה"ג אכל בגדי עשירים לעניים לא. כלומר לעניים לא צעין בגדי
 עשירים אלא כיון דלדידהו חזו אולי בתרייהו. הכא נמי א"ע א"ג דלפרסאי
 לאו ליפתן הוא כיון דלדידן הוה ליפתן יגסיי צשיעור זוטא: הכא
 לחומרא. דכיון דחזו להו מקבלי טומאה: והכא לחומרא. דעד דהוי
 ליפתן ל"כ"ע ליצעי שיעורא רבה:
 והתניא. גבי עירוב דכיון דחזו
 לזקן ולחולה אף על גב דלכל אדם
 לא הוה מזון שמי סעודות מערבין
 מייהא למאן דחזו וגבי רעבתן דאכיל
 טפי סגי צבינונית. אלמא לקולה
 אולינן: פסחו כמלאו. להליל על
 שאר פתחים ואי ליכא פתח דחזו
 ליה כל חור מלא אגרופ שצכתלים
 טמאין: דומי ניהדמיה. יתתוהו
 לאצרכין: פליגי רבנן. צמת צצית:
 פתחים קטנים. פחותין מנ':
 צההו מרווח. הלכך מזיל על כולן
 אכל כולן שוין צד' או צי' אמות כולן
 טמאין דלא ידעי צהי מרווח ומפיק
 ואפילו נפתח אחד מהן והאחרים
 סגורין או חישב עליו להזילא צאחד
 מהן דתנן צגמרא צמסכת צילה (דף
 לז): הוה טמא (א) וכולן טהורים ה"מ
 היכא דהאי חזי ליה ואפילו כולו
 חזי ליה אכל היכא דליכא חד דחזי
 ליה וצעי מרווח וכולן שוין לא
 ידעינן צהי מרווח: סיני. קרי רב
 יוסף" לפי שהיה צקי צמטיות
 צצרימיות: ולאו אוצטניה חדא זימנא.
 צצילד מצרכין (ברכות לז). צאומר כל
 הוה עליו. מתני' דכרס ליה בכל מיילי
 לאו דאמר יאסר עליו מזון דודאי לא
 מיקרי מזון אלא ה' מינין דהוה מין
 דגן דזייני וסעדי ליכא אלא כגון
 דאמר יאסר עליו כל הזן דמשמע כל
 דבר המשביע דכל מיילי זייני חזן
 ממים ומלח אכל מערבין לא סעדי
 ולא מיקרו מזון: גיטופ. ארז יס
 כינרת ופירומה ממוקין: דלא טעים
 לי זינא. לא אכלתי לשובע ועדיין
 אני רעב: זינא ס"ד לא גרסינן
 הלא אלא צמט' צרכותא והלא גרסינן
 אימא מזונא: מערבין לו זה. דלא
 נדר אלא מאכילה ואי משום דלא
 חזיא ליה הא חזיא לחריני מידי
 דהוה אומר ציין: ככר זו עליו.
 משמע כל דבר הנאפה קאסר עליה:
 מאי לאו דאמר עליו. ושמע מינה דלא
 אסר איניש אדעתיה אלא דרך עיקר
 הנאפה וכי נדר אדעתא דאכילה
 נדר: לא דאמר הכי וו. שבעה
 שלא אוכל ככר זו: הקדש. ודאי אסר
 בכל הנאות ואינו ראוי לשום אדם:
 צדידיה. ככר של חולין: אלא מאי
 כל היכא דאמר עליו מערבין. דלא
 משמע אלא אכילה: קשיא רישא.
 דקתני אימתי צומן שאמר שבעה
 שלא אטעמנה דמשמע הא אמר עליו
 לא. ומשיי הא לא קשיא דחסורי
 מיחסרה כו' עד נעשה כאומר כו'
 דלא מסיק אדעתיה לאסור עליו אלא
 דרך הנאפה דהיינו אכילה: אדם
 אוסר עצמו צאונל שתלה הנדר
 צנעשה שהוא עושה צעלמו דהיינו
 שלא אוכל: מערבין לו זה.
 דהא הנאה דממילא הוה ולאו איהו עמיד:
 אולל הנאסר על האדם. כגון ככר זו
 מערבין עליו או שבעה שלא אטעמנה
 מוכר זו והשתא לא תלה האיסור צנעשה
 צצגופו אלא אפילו הנאה דממילא אין
 מערבין לו זה. ל"א ככר זו עליו מערבין
 לו זה דאמר לקמן (דף לז). אין מערבין
 אלא לדבר מנחה ומנחה לא ליהנות
 ניתנו הלכך משום הנאה לא איכפת לן
 ואי משום דלא חזיא ליה הא חזיא
 לחריני דומיא דניזיר ציין ככר זו
 הקדש לא חזיא לא לדדיה ולא
 לחריני ואנן סעודה הראויה צעין
 דללקמן [ע"צ] זה עיקר:
 שמערבין

(א) [מספ' פ"ו צ"ב],
 (ב) [לפניו אימא אטעמין
 וקטן], א' רש"י מ"ז,
 (ד) צרכות לה: (ה) [פסחים
 א"ב, (ו) צרכות מ"ו], וסוף
 מסכת צרכות וסוף מסכת
 הוריות], (ח [דף מד.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צההו
 מרווח וכי הוה טמא. י"ב
 ע"ל פ"ק הדר דף סח
 ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' לפי שאין מערבין
 בהקדשות. כעין זה שכתב
 ד' כ"ע ע"ל ט"ז:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] גמ' ואביי התם הכי
 ליבעד הדומי ניהדמיה. י"ב
 פ"י צמטיה וכי נגוללה טלי
 הא לתתוי לחמימות ועי'
 ריטב"ה:

מוסף רש"י

באומר כל הזן עלי. הא
 דקתני מותר במים ומלח
 ואסור בשאר אולינן
 ונשקין, לא צלומר קונס
 מזון עליו, דאין מזון אלא
 מ"י מיני דגן, שיעור
 ושיעורין וסוכמין וטפוחין
 שועל ושפון, אלא צלומר
 כל הזן עליו קונס, וכל מיני
 נמי דלא קונס מזון מיהו
 מין זינא, בר ממים ומלח
 (ברכות לה).

רבינו חננאל

ועלתה לרב יוסף משפט
 מיהא דתניא ר' שמעון
 בן אלעזר אומר מונות
 לחולה ולזקן כדו מזוננו
 ולרעבתן כדו סעודה
 בינונית של כל אדם.
 ומי א"ר שמעון בן
 אלעזר הכי. שאם הוא
 משונה מרוב בני אדם
 מעמידין אותו בארבע
 של בינוניים, והתניא רבי
 שמעון בן אלעזר אומר
 עוג מלך הבשן שפת
 פתחו כמלאו. כלומר
 אם כי כמלאו וחיטב
 להוציא ממנו מותר
 שאר פתוחי הבית, ואם
 לאו כל הפתחים סתומין.
 ודחינן התם גבי עוג
 משום דלא איפשר, הכי
 גיעביד ניתחי איברים
 איברים (איברים) ונפקיה.
 [איבעיא להון] מי פליגי
 עליה או לא. ת"ש דאמר
 רבה בר בר חנה א"ר יוחנן
 עוג מלך הבשן פתחו
 בארבעה ש"מ פליגי
 עליה. ודחי אביי ה"מ
 כגון דאיכא פתחים קטנים
 טובא, ואיכא חד דריח
 ד' טפחים, דאי כי מרוח
 ופתח פתחו להפיקה
 מינה בהאיך רבה מוסיף
 [ק]מרווח. משום דרב
 אומר מערבין בבשר חי
 ובעיני חיים וכמה אמר
 רב נחמן סיני [אמרן]
 שחיים. ומפורש בב"ב
 הוריות רב יוסף סיני, ורבה
 ערוך הרים. וירושלמי ב"ב
 מערבין ומשתפין חזין